

Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VIII школа методичного досвіду). Вінниця : ФОП Корзун Д . Ю., 2020. С. 16-22.

6. Теплова О.Ю. Науково-педагогічні основи процесу формування мистецьких уподобань студентів музичного фаху. *Наукові записки ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія.* Вип. 39. Вінниця: Планер, 2013. С. 237- 242.

7. Теплова О. Педагогічні орієнтири формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої самореалізації. *Професійна освіта: проблеми і перспективи.* 2016. Вип. 11. С.110-114.

Магдебур Ю., м. Вінниця

здобувач ступеню вищої освіти «бакалавр»

ОСОБЛИВОСТІ ТЕМБРОВО-ВИРАЖАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТРОМБОНА У ХІХ СТОЛІТТІ

Постановка проблеми. У багатомісячній історії музичного виконавства технічні та виражальні прийоми органічно поєднувались у композиторській творчості. Зміна прийомів, барв сольного та ансамблевого виконавства створила темброві моделі, що сформували композиторське та виконавське мислення. Тромбонове мистецтво у ХІХ столітті відображає тенденції інструментального виконавства того часу, а саме удосконалення техніки, пошуки конструктивних, жанрово-стильових новацій. Тромбон у ХІХ столітті стає важливою частиною композиторських інструментальних вподобань. Такі автори, як Ф. Давид, О. Ланге, Ф. Греффе, Е. Райхе та інші використовували темброво-виражальний потенціал тромбону. Актуальність визначеної теми зумовлена практикою тромбонного виконавства, що потребує методологічної основи.

Аналіз наукових публікацій. Роботи, що стосуються розкриття різних аспектів тромбонного мистецтва свідчать про його широкий темброво-виражальний потенціал. Форми інструментальної музики ХІХ

століття передбачають ускладнення музичної мови, технічних засобів та пошуку темброво-кolorистичних ефектів. Тенденції розвитку виконавства розглянуто у роботах В. Апатського, М. Крупєя, М. Мимрика та інших. Аспекти гри на тромбоні досліджено С. Г. Горovим, Ф. Крижановським, Г. Марценюком та іншими.

Мета роботи – проаналізувати особливості темброво-виражального потенціалу тромбона у ХІХ століття.

Виклад основного матеріалу. «Початок ХІХ століття в розвитку духового виконавства характеризувався опорою на традиції минулого» [4, с.226]. У ХІХ столітті темброво-виражальний потенціал тромбона був дуже значущим у музичному світі. Особливості цього інструмента включали велику гнучкість звуку, широкий діапазон та можливість експресивного виразу. Тромбон використовувався як сольний інструмент у класичних та романтичних композиціях, а також як оркестровий інструмент. Його унікальна здатність до виразного виконання робила його незамінним у великих симфонічних творах того періоду. Тромбон дозволяв музикантам передавати різноманітні почуття та емоції через багаточаровий звуковий образ. Звук тромбона ХІХ століття відрізнявся багатим тембром та високою експресією. Тромбон мав широкий діапазон, що дозволяв музикантам виконувати як низькі, так і високі ноти з великою точністю і чистотою. Тромбон був здатен до високого рівня виразності та динамічного контролю. Музиканти могли легко змінювати тембр та характер звуку тромбона.

Додатково до вищезазначеного, важливо відзначити, що тромбон в ХІХ столітті часто використовувався у великих оперних та симфонічних ансамблях. Він брав участь у виконанні великих оперних арій, симфоній, увертюр та інших важливих музичних творів того часу.

Тромбон також використовувався для створення різних ефектів у музиці. Наприклад, він міг відтворювати образи війни, бурі або сили через свої вражаючі звуки та глибокі тембри.

Поява перших тромбових концертів стала наслідком пошуків стилів гри на тромбоні. Це спостерігаємо у творах Г. Габріелі, Г. Шютца та інших.

«Адже розвиток виконавства, який спостерігався в той час, сприяв пошуку нових композиційних рішень для реалізації виконавських запитів» [5, с.37].

У XIX столітті було декілька видатних композиторів, які писали музику для тромбона. Один з найвідоміших композиторів цього періоду, який працював з тромбоном, це Ф. Мендельсон. Він написав тромбовий концерт для відомого тромбоніста К.Ф. Сенфту у 1833 році. Його твір демонструє технічну складність та вишуканість у використанні тромбона в класичному концертному контексті. Ще одним важливим композитором, який працював з тромбоном, є Г. Берліоз. Він використовував тромбон як частину своїх оркестрових творів, включаючи симфонії та опери. Берліоз писав для тромбона складні та емоційно насичені партії, які дозволяли тромбоністам виявити свою віртуозність та виразність. Крім Мендельсона та Берліоза, ще одним важливим композитором, який працював з тромбоном, був К. М.фон Вебер. У його опері "Вільгельм Тель" є відомі тромбові партії, які додають драматизму та виразності до музичного полотна. Також варто згадати композитора Ж. Ф. Айбера, який написав концерт для тромбона та оркестру, а також Ф. В. Фердинанда Герцога Нассау-Ваймарського, який komponував музику для тромбона та інших духових інструментів.

У творчості Ф. Давида тромбон здобув статус концертного інструмента. У Німеччині була створена потужна виконавська школа гри на тромбоні. Її високий рівень сформувався під впливом романтизму. У романтичних концертах домінуючою стала сольна партія, вона наповнюється ліричними та героїчними темами. Композиції О. Ланге, Ф. Графа, Е. Райхе та інших входять до репертуару тромбоністів. Вони поєднали досягнення минулих епох та нових виконавських можливостей.

Таким чином, тромбон у XIX столітті виявився не лише сольним інструментом, але й невід'ємною частиною класичних і романтичних оркестрових складів, що підкреслювало його важливість та роль у музичному світі того періоду. Додатково, у XIX столітті виникли інновації у конструкції тромбона, що вплинули на його темброво-виражальний потенціал. Наприклад,

у цей період почали використовувати різні типи вентилів та змінювати форму, щоб поліпшити звукові якості і збільшити його гнучкість.

Висновки. У ХІХ столітті тромбон здобув значний розвиток і визнання як важливий інструмент у класичній музиці. Композитори цього періоду, такі як Мендельсон, Берліоз, Вебер та інші, активно використовували тромбон у своїх творах, що свідчить про великий інтерес до його темброво-виражального потенціалу. Особливість тромбона полягає в його глибокому, могутньому звучанні, яке може відтворювати різноманітні емоції, від драматичних до ліричних. Композитори експериментували з різними техніками гри на тромбоні, включаючи використання різних реєстрів, артикуляцій та динамічних ефектів, щоб висловити свої музичні ідеї. Таким чином, розвиток темброво-виражального потенціалу тромбона у ХІХ столітті був результатом поєднання технічних і технологічних новацій, культурного контексту та творчого підходу музикантів та композиторів цього часу.

Література

1. Апатський В.Н. Історія духового музично-виконавського мистецтва. *Київ: Задруга. 2011. 320 с.*
2. Крижанівський Ф. Український концерт для тромбона в аспекті становлення та розвитку жанру: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 «Музичне мистецтво». Одеса. 2006. 19 с.
3. Марценюк Г.П. Етапи становлення та проблеми розвитку українського тромбонного виконавства (кінець ХІХ – ХХ сторіччя): історичні та методичні аспекти : Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ. 2011. 18 с.
4. Новосадов Я. Г., Мозгальова Н. Г. Історія становлення флейтового мистецтва. *Науковий часопис НПУ. імені Михайла Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. 2023. Т. 29. с. 222–229*
5. Novosadova, A., Mozgalova, N., & Novosadov, Y. (2024). The figure of G.P. Telemann as one of the founders of the flute repertoire of the baroque era. *Baltic*

Мартинюк О., м. Вінниця

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

ЗАСТОСУВАННЯ ЖАНРОВО-СТИЛЬОВОГО АНАЛІЗУ НА ЗАНЯТТЯХ З МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми. Сучасні освітні реалії потребують від педагога мистецького закладу фахових знань, умінь, високого рівня жанрово-стильової підготовки, орієнтації у колі жанрово-стильових артефактів. Для цього вони повинні володіти навиками жанрово-стильового аналізу та передавати його зміст учням. На наш погляд, доцільно використовувати форму жанрово-стильового аналізу під час вивчення музично-теоретичних дисциплін. Варто зазначити, що до блоку обов'язкових музично-теоретичних дисциплін належать такі предмети як «Теорія музики», «Сольфеджіо», «Історія музики», «Аналіз музичних творів», «Поліфонія». Вчені та педагоги зазначають, що музично-теоретичні дисципліни розвивають музичне мислення, пам'ять, музичних слух, художній смак, допомагають здобувати навички читання з листа, побудови інтервалів та акордових послідовностей, розуміти жанрово-стильові особливості музичних творів. Названі знання та навички є базовими для професійної діяльності музикантів та підкреслюють важливе значення вивчення музично-теоретичних дисциплін здобувачами мистецької освіти.

Аналіз наукових публікацій. Різні аспекти музично-теоретичної підготовки досліджували Г. Побережна, Т. Щериця та інші. Жанрово-стильовий підхід до вивчення музично-теоретичних дисциплін розглядали А. Афоніна, І. Малашевська, А. Новосадова, І. Покулита. Дослідженню жанру та стилю присвячені роботи таких музикознавців як О. Катрич, С. Коробецька, І. Коханик, В. Москаленко, О. Самойленко та інших. Визначення особливостей